

UILEF

Utbildning Lärande Forskning

NATIONELL VERKSAMHETSBERÄTTELSE
FÖR KALENDERÅRET 2025

Innehållsförteckning

Bakgrund och organisation	2
Nationell verksamhetsberättelse för ULF	3
1. <i>Forskningsprojekt och publikationer</i>	3
Projekt	4
Publikationer	5
2. <i>Infrastruktur</i>	5
3. <i>Aktiviteter</i>	6
4. <i>Samverkansanställningar</i>	7
5. <i>Förberedande forskarutbildning</i>	8
6. <i>Lärarytelse</i>	8
7. <i>Idégenerering</i>	9
8. <i>Gemensamma satsningar</i>	10
a.) <i>Nodgemensamma satsningar</i>	10
b.) <i>Nationella satsningar</i>	11
9. <i>Ekonomisk sammanställning</i>	17
10. <i>Sammanfattning och reflektion</i>	18
Referenser	21

Bakgrund och organisation

ULF (Utbildning, Lärande, Forskning) är en nationell struktur för praktikinära forskning i samverkan mellan lärosäten och skolhuvudmän. Syftet är att gemensamt främja det svenska skolväsendets samt lärar- och förskollärarytbildningarnas långsiktiga utveckling genom ett fördjupat samarbete kring praktikinära forskning.

Satsningar på praktikinära forskning har vuxit fram under flera decennier och fick ny tyngd genom formuleringen om utbildning på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet i skollagen (Magnusson & Malmström, 2022; Skollagen 2010:800). Som ett led i denna utveckling initierades ULF vid Lärarutbildningskonventet 2015 (Nihlfors et al., 2015). Initiativet tog form inifrån genom en idé om samverkan vilket många lärosäten och skolhuvudmän anslöt sig till. Detta engagemang uppmuntrades av regeringen som från och med 2017 medfinansierat verksamheten. Under perioden 2017–2022 bedrevs en försöksverksamhet med statlig medfinansiering, vilken utvärderades som framgångsrik (Prøitz et al., 2022). Under 2023–2024 genomfördes förberedelser för att etablera ULF som reguljär verksamhet genom att ta fram ett nationellt avtal och organisera verksamheten i fem noder (Haikola, 2023; Nihlfors & Björnhammer, 2025).

Det nationella ULF-avtalet gäller för 2025–2034. Den ena avtalsparten är SUHF (Sveriges universitets- och högskoleförbund) som representerar samtliga lärosäten med lärar- och förskollärarytbildning. Den andra avtalsparten är Ifous som representerar de tre skolhuvudmannorganisationerna: Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), Almega Utbildning och Idéburna skolors riksförbund. Genom avtalet mellan dessa två parter omfattas därmed samtliga lärosäten med lärarutbildning samt skolhuvudmän inom det svenska skolväsendet. Finansiering bygger på att parterna tillsammans med staten finansierar verksamheten.

ULF är organiserat i fem noder: Öst-, Väst-, Syd-, Nord- och Huvudstadsnoden. Inom varje nod finns flera lokala nivåer vilka utgörs av samverkan mellan ett eller flera lärosäten och en eller flera skolhuvudmän. Samverkan bedrivs således på lokal nivå, nodnivå och nationell nivå. För samtliga nivåer finns avtal eller överenskommelser. Strukturen kan förstås som ett kunskapsekosystem där forskning utgår från skolprofessionernas identifierade behov i relation till aktuellt kunskapsläge och bedrivs jämbördigt mellan lärosäten och skolhuvudmän. Forskningen inom ULF håller hög kvalitet och ULF har internationellt uppmärksammats som en framträdande struktur för praktikinära forskning i samverkan (jfr Jarl et al., 2024; McGeown & Sjölund, 2026; Sjölund, 2023).

Nationell verksamhetsberättelse för ULF

Denna verksamhetsberättelse är en syntes av ULF-nodernas verksamhetsberättelser för kalenderåret 2025 (se <https://www.ulfavtal.se/w/ul/dokumentation>). Syftet med verksamhetsberättelserna är att tillhandahålla en transparent och enhetlig rapportering som möjliggör analys, uppföljning och fortsatt utveckling av ULF-verksamheten på såväl lokal-, nod- som nationell nivå. Genom att sammanföra nodernas redovisningar synliggörs gemensamma mönster, skillnader i organisering och genomförande samt utvecklingsområden av betydelse för ULF som nationell struktur. Ambitionen är att skapa en tydlig och jämförbar helhetsbild av verksamheten och därigenom bidra med underlag för kommande strategiska satsningar inom verksamheten.

Strukturen i denna syntes följer samma disposition som respektive nods verksamhetsberättelse, vilket syftar till att underlätta för läsaren att röra sig mellan nodernas redovisningar och den nationella sammanställningen. Redovisningen omfattar följande områden: 1) *forskningsprojekt och publikationer*, 2) *infrastruktur*, 3) *aktiviteter*, 4) *samverkansanställningar*, 5) *förberedande forskarutbildning*, 6) *lärarutbildning*, 7) *idégenerering*, 8) *gemensamma satsningar*, 9) *ekonomisk redovisning* samt avslutningsvis 10) *sammanfattning och reflektion*.

Strukturen är uppbyggd utifrån centrala delar i det nationella ULF-avtalet (2025–2034). Punkterna 1–5 och 8–10 planeras återkomma årligen. Punkt 6 och 7 är fördjupningar utifrån behov som synliggjorts genom tidigare utvärderingar. Genom denna struktur skapas förutsättningar för jämförelse, analys och en fördjupad förståelse av hur ULF-verksamheten utvecklats över tid.

1. Forskningsprojekt och publikationer

Under 2025 har samtliga noder bedrivit praktisknära forskningsprojekt i samverkan mellan lärosäten och skolhuvudmän. Sammantaget rör det sig om cirka 80 projekt som pågår eller initieras under året. Flera noder redovisar både större fleråriga projekt och mindre initierings- eller såddprojekt med syfte att utveckla nya samverkansidéer. Omfattningen varierar dock mellan noderna och mellan olika lokala nivåer. Variationerna kan delvis förklaras av övergången från försöksverksamhet till reguljär verksamhet inom ramen för den nya nodstrukturen. Därtill påverkades verksamheten av att delar av de statliga medlen initialt tilldelades fel samordnande lärosäten. Detta korrigerades genom beslut i samband med Vårändringsbudgeten 2025.

I nodernas verksamhetsberättelser redovisas 183 publikationer med utgivningsår 2024–2025. Dessa kan inte kopplas direkt till enskilda projekt, eftersom publicering ofta sker som ett avslutande moment i en studie och i många fall med flera års fördröjning. Den sammantagna bilden av projekt och publikationer ger dock en indikation på vilka behov, forskningsansatser och utvecklingsinriktningar som präglar skolväsendet och lärarutbildningarna.

Projekt

Nodernas verksamhetsberättelser visar hur projekten behandlar en bred palett av utmaningar och behov i skolväsendet (se <https://www.ulfavtal.se/w/ul/projekt-och-publikationer>). Ämnesdidaktiska projekt bedrivs inom samtliga större ämnesområden, inom yrkesämnena samt inom förskolans verksamhet. Några exempel från nodernas projektbeskrivningar är:

- Sommarläsningsprogrammet Läsglädje – läsglappet och det lustfyllda läsandet
- Socialt skrivande på mellanstadiet
- Att stärka språkutvecklande arbetet med flerspråkighet i förskola
- Läsning för emotionell utveckling hos tonåringar
- Meningsfull matematik
- Matematikuppgifters potential för att utveckla elevers förståelse av proportionalitet
- Använda elevernas frågor som utgångspunkt för matematikinläring
- Gymnasieelevers kemikunskaper – kartläggning av faktorer som är betydelsefulla för måluppfyllelse i kemi samt undersökning av didaktiska interventioner
- Kontroversiella frågor i samhällskunskap
- Musik i förskolan
- Språkstöttande ämnesundervisning inom kommunal vuxenutbildning
- Kollaborativ utveckling av motivationshöjande undervisningspraktiker på det samhällsvetenskapliga programmet

Utöver ämnesdidaktiska satsningar bedrivs projekt som rör mer övergripande pedagogiska och organisatoriska frågor. Några exempel är:

- Skolnärvaro – att främja tillgängliga lärmiljöer
- ULF-nätverket Samverkan lärare i fritidshem och lärare F-3
- Hälsa Lärande Vägledning
- Glesbygdsskolor - en komplex undervisningskontext?
- Ledningsstöd för en hållbar rektor?
- Praktisknära examensarbeten - en del av skolans utvecklingsarbete
- Att utveckla relationellt tillgänglig undervisning för elever med NPS
- ULF-nätverket AI i undervisningen

Sammantaget visar verksamhetsberättelserna att projekten spänner över både ämnesdidaktiska frågor och mer övergripande frågor om ledarskap, professionsutveckling, inkludering och närvaro. Undervisningskvalitet och elevers kunskapsutveckling är återkommande fokusområden i flera noder. Projekten spänner över stora delar av utbildningskedjan, från förskola och fritidshem till gymnasieskola och vuxenutbildning, inklusive anpassade skolformer.

Publikationer

Som bilaga till samtliga noders verksamhetsberättelser listas publikationer för perioden 2024–2025¹ (se <https://www.ulfavtal.se/w/ul/projekt-och-publikationer>). I förhållande till perioden 2017–2023 visar sammanställningen för 2024–2025 en ökning både i totalt antal publikationer per år och i andel vetenskapliga publikationer i nivå 1–2-kanaler. Detta bör dock tolkas med försiktighet. Publikationer, särskilt vetenskapliga artiklar, publiceras ofta med viss fördröjning i relation till projektens genomförande och kan i många fall tillkomma flera år efter att projekten avslutats. Uppgifterna ska därför ses som indikativa snarare än som underlag för långtgående slutsatser om utvecklingstakt eller kvalitetsförändring.

Nodernas sammanställningar visar att det under 2024–2025 totalt har producerats 183 publikationer inom ULF. Av dessa är 57 publicerade i vetenskapliga kanaler som återfinns på den norska listan nivå 1–2, varav 6 på nivå 2. Därutöver omfattar publikationsproduktionen avhandlingar, antologier, examensarbeten (C-uppsatser och masteruppsatser), undervisningsmaterial, rapporter, konferensbidrag samt artiklar i professions- och ämnestidskrifter². Publikationerna domineras metodologiskt av kvalitativa studier, men samtliga noder omfattar även mixed methods-studier samt ett mindre antal kvantitativa studier. Sammantaget visar publikationsbilden en både tematisk och metodologisk bredd inom praktisknära forskning i samverkan.

Sammantaget visar publikationsutvecklingen att praktisknära forskning i samverkan inom ULF fortsätter att generera både vetenskapliga och professionsnära publikationskanaler. Den ökade synligheten och andelen publikationer i etablerade vetenskapliga kanaler indikerar en stärkt forskningskapacitet, även om utvecklingen behöver följas över längre tid för att möjliggöra mer långtgående analyser.

2. Infrastruktur

ULF:s infrastruktur omfattar såväl organisatoriska strukturer som långsiktiga kunskaps- och samverkansmiljöer som möjliggör praktisknära forskning i samverkan. Under 2025 har infrastrukturen i flera noder vidareutvecklats i samband med övergången till reguljär verksamhet inom ramen för det nationella avtalet. Samtliga noder beskriver etablerade styr- och samverkansstrukturer med representation från både lärosäten och skolhuvudmän. På nodnivå finns styrgrupper, beredningsfunktioner och projektforum som ansvarar för prioritering, kvalitetssäkring och uppföljning. På lokal nivå finns operativa samverkansformer mellan enskilda lärosäten och huvudmän där forskningsfrågor identifieras och utvecklas gemensamt. Hur välutvecklade dessa är

---

¹ Anledningen till att även publikationer från 2024 samlades in är att sammanställningar tidigare endast gjorts för perioden 2017–2023. Under 2017–2023 producerades cirka 400 publikationer, varav ungefär en fjärdedel publicerades i vetenskapliga kanaler som återfinns på den norska listan nivå 1–2.

² Publikationsformer som förekommit men inte sammanställts och därmed inte inkluderats i listan är exempelvis poddavsnitt.

skiljer sig dock mellan olika lokala nivåer, till stor del beroende på tidigare erfarenheter av samverkanstrukturer utav detta slag.

En viktig del av infrastrukturen under 2025 är etableringen av nodkanslier. Det innebär att noden har tillgång till kanslisamordnare, kommunikatör och ekonom. I flera verksamhetsberättelser beskrivs hur nodkanslierna fungerar som samordnande funktioner med ansvar för administration, kommunikation, uppföljning och stöd till projektledare och styrgrupper. Nodkansliernas arbete bidrar till kontinuitet, kvalitetssäkring och effektiv hantering av projektmedel. Nodkanslierna har tillsammans med den nationella funktionen träffats ungefär en gång i månaden för samverkan och nationell formering.

Infrastrukturen omfattar även utvecklade idégenereringsprocesser och beredningsmodeller för att säkerställa att forskningsfrågor är förankrade hos både huvudmän och lärosäten. I flera noder används gemensamma seminarier, sakkunniggranskning och strukturerade ansökningsprocesser för att höja kvaliteten i projektutvecklingen.

Utöver de formella strukturerna utgör återkommande seminarier, forskningsmiljöer och nätverk en central del av infrastrukturen. I flera noder beskrivs hur forskare och verksamma i skolan möts i kontinuerliga forum där forskningsfrågor kan utvecklas och fördjupas över tid. Denna typ av kunskapsmiljöer är avgörande för att praktisk forskning ska kunna bedrivas långsiktigt och med vetenskaplig fördjupning.

Sammantaget visar verksamhetsberättelserna att infrastrukturen under 2025 har stabiliserats och stärkts, inte minst genom etableringen av nodkanslier och tydligare nationella ramar för uppföljning och redovisning. Samtidigt varierar utformningen mellan noderna, vilket speglar olika regionala förutsättningar och utvecklingsfaser, se även avsnitt 4.

3. Aktiviteter

Under 2025 har omfattande aktiviteter bedrivits inom ramen för ULF i samtliga noder. Verksamheten har strukturerats kring tre sammanhängande delar: idégenerering, kunskapsproduktion samt kunskapspridning och kunskapsdelning.

Idégenerering utgör en tydlig och organiserad del av arbetet i samtliga noder. Verksamhetsberättelserna beskriver olika former för att utveckla forskningsidéer i samverkan, såsom idédagar, strukturerade beredningsprocesser, tvåstegsutlysningar, forskningscirkel och behovsdialoger mellan lärosäten och huvudmän. Dessa former syftar till att identifiera utvecklingsbehov genom nära dialog mellan akademi och praktik. En mer utförlig beskrivning av arbetet med idégenerering återfinns under rubrik 7.
Idégenerering.

Kunskapsproduktion sker i nära samverkan mellan forskare och verksamma i skolan. I flera noder har återkommande seminarier, workshops och projektforum genomförts där forskningsfrågor utvecklats, metodval diskuterats och pågående studier följs upp.

Kontinuerliga seminarier, dialogmöten och projekträffar beskrivs som bärande delar av verksamheten och som centrala för att skapa långsiktighet i samverkan.

Kunskapsspridning och kunskapsdelning är en återkommande och synlig del av verksamheten. Samtliga noder redovisar konferenser, och öppna seminarier där projektresultat presenterats och diskuterats. I Huvudstadsnoden anges exempelvis att Lärarnas forskningskonferens (LFK) samlade omkring 400 deltagare. I Östnodens verksamhetsberättelse beskrivs en digital nodövergripande konferens med omkring 450 deltagare. Västnoden redovisar en spridningskonferens i Göteborgsregionen där praktiktäna forskningsprojekt presenterades och där just frågor kring spridning av praktiktäna forskning diskuterades.

Utöver större konferenser genomförs återkommande seminarier, nätverksträffar och lokala spridningsaktiviteter. En gemensam nämnare är att aktiviteterna i regel är öppna för fler än de direkt projektmedverkande, vilket breddar genomslaget och stärker ULF:s roll som gemensam nationell kunskapsarena.

Sammantaget visar verksamhetsberättelserna att aktivitetsnivån under 2025 har varit hög och att mötesstrukturerna är en bärande del av infrastrukturen. De olika formerna för idégenerering, kunskapsproduktion samt kunskapsspridning och kunskapsdelning bidrar tillsammans till att utveckla ULF som en stabil och långsiktig struktur för kunskapsmobilisering genom praktiktäna forskning i samverkan.

4. Samverkansanställningar

Samverkansanställningar utgör enligt nodernas verksamhetsberättelser en viktig del av ULF:s infrastruktur. Där sådana tjänster är etablerade fungerar de som en bärande länk mellan lärosäten och skolhuvudmän och bidrar till kontinuitet, kapacitetsuppbyggnad och fördjupad samverkan.

Inom flera lokala nivåer inom Huvudstadsnoden är delade tjänster mellan lärosäte och skolhuvudman tydligt integrerade i verksamheten. Personer med uppdrag i båda organisationerna beskrivs bidra till projektledning, utveckling av forskningsmiljöer och genomförande av praktiktäna studier. Även i Östnoden lyfts lektorer och forskarutbildade lärare med uppdrag i både skolverksamhet och lärosäte fram som centrala aktörer i projektutveckling, handledning och seminarieverksamhet. Dessa funktioner fungerar som brobyggare och stärker den lokala forskningskapaciteten. I Nordnoden beskrivs samverkansanställda som betydelsefulla för såväl projektledning som utveckling av forskningsmiljöer och långsiktig samverkan mellan lärosäten och skolhuvudmän. Tjänsterna framträder som en strukturell komponent i uppbyggnaden av nodens verksamhet och som ett sätt att integrera forskningskompetens i skolans vardag. I Västnoden och Sydnoden framgår att samverkansanställningar förekommer men organiseras på delvis andra sätt och i varierande omfattning. Här betonas även behovet av fortsatt utveckling av hållbara former för att stärka kontinuitet och stabilitet i samverkan över tid.

Sammantaget visar verksamhetsberättelserna att samverkansanställningar, oavsett organisatorisk form, bidrar till att minska sårbarheten i projektbaserad verksamhet och till att skapa kontinuitet i forsknings- och samverkansarbetet. Skillnaderna mellan noderna speglar olika organisatoriska förutsättningar, men pekar också på potential för erfarenhetsutbyte och vidareutveckling på nationell nivå.

5. Förberedande forskarutbildning

Förberedande forskarutbildning utgör i flera noder en del av ULF:s långsiktiga kapacitetsuppbyggnad. Syftet är att stärka skolprofessionernas forskningskompetens och skapa förutsättningar för fler forskarutbildade lärare och skolledare med förankring i praktikinrä forskning.

I vissa noder, såsom Nordnoden, beskrivs etablerade strukturer där verksamma i skolväsendet ges möjlighet att delta i forskningsförberedande kurser och seminarier med sikte på framtida forskarutbildning. Även i Sydnoden framgår att insatser görs för att stödja lärare och skolledare som vill gå vidare mot forskarstudier, bland annat genom handledning och koppling till pågående ULF-projekt. Satsningen på lärarstudenters inkludering i ULF, vilket flera av noderna beskriver bör även ses som en långsiktig satsning på förberedande forskarutbildning (se avsnitt 2. Infrastruktur och avsnitt 6. Lärarutbildning). Inom ULF har det beskrivits som långsiktig och kontinuerlig utvecklingsbana från student till docent (Nihlfors & Björnhammer, 2025).

I vissa fall kopplas förberedande forskarutbildning till särskilda projekt eller forskningsmiljöer, medan den i andra fall är mer informellt organiserad genom handledning och deltagande i forskningsforum.

Samtidigt visar verksamhetsberättelserna att förberedande forskarutbildning inte är lika strukturerad eller omfattande i samtliga noder. I vissa sammanhang är arbetet tydligt formulerat och integrerat i infrastrukturen, medan det i andra är mer beroende av enskilda initiativ eller projekt.

Sammantaget framstår förberedande forskarutbildning som ett område med betydande utvecklingspotential. Där strukturer finns bidrar de till att stärka den långsiktiga forskningskapaciteten i skolväsendet och till att skapa broar mellan lärosäten och skolhuvudmän. Variationerna mellan noderna aktualiserar samtidigt frågan om hur erfarenheter kan delas för att stärka detta område inom ULF.

6. Lärarutbildning

ULF:s uppdrag omfattar såväl skolväsendets som lärar- och förskollärarutbildningarnas långsiktiga utveckling. Av nodernas verksamhetsberättelser framgår att lärarutbildningen på olika sätt är integrerad i ULF:s arbete under 2025, även om graden av strukturell förankring varierar såväl mellan som inom noderna.

I Huvudstadsnoden är kopplingen särskilt tydlig genom K-ULF vid KTH, där praktiktäna forskningsprojekt bedrivs i nära samverkan med skolhuvudmän och där lärarutbildare är aktivt involverade i projektledning och forskningsmiljöer. Här knyts även examensarbeten och studentmedverkan till pågående ULF-projekt, vilket skapar en direkt relation mellan lärarutbildning, forskning och skolans praktik. Även i övriga noder framgår att lärarutbildare deltar i projekt, styr- och samverkansgrupper samt i seminariestrukturer där forskningsfrågor diskuteras tillsammans med skolhuvudmän. I Nord- och Sydnoden beskrivs hur examensarbeten på grund- och avancerad nivå kopplas till ULF-projekt och hur praktiktäna forskningsfrågor integreras i kurser och forskningsmiljöer. I Väst- och Östnoden framgår att projektresultat används i lärarutbildningens undervisning och att lärarutbildare är delaktiga i utvecklingen av forskningsidéer och genomförande av studier i samverkan.

Sammantaget visar verksamhetsberättelserna att lärarutbildningen är närvarande i ULF-arbetet i samtliga noder, genom lärarutbildares medverkan i projekt, handledning av examensarbeten och deltagande i gemensamma forsknings- och utvecklingsforum. Samtidigt varierar graden av strukturell integration. I vissa fall är kopplingen tydligt organiserad och långsiktig, medan den i andra fall i högre grad är projektbunden och beroende av enskilda forskares och lärarutbildares engagemang.

ULF bidrar därmed till att stärka lärarutbildningarnas vetenskapliga grund genom att praktiktäna forskning utvecklas i nära dialog med skolans professioner. Utvecklingen under 2025 aktualiserar dock frågan om hur denna koppling ytterligare kan systematiseras och integreras i lärarutbildningarnas ordinarie struktur, exempelvis genom tydligare progression, gemensamma nationella initiativ och långsiktiga samverkansformer mellan lärarutbildningarna och skolväsendet.

7. Idégenerering

Idégenerering är en central del av ULF:s arbetssätt och utgör ofta den första fasen i utvecklingen av praktiktäna forskningsprojekt. Av nodernas verksamhetsberättelser framgår att strukturerade processer för att formulera, pröva och vidareutveckla forskningsidéer har etablerats såväl på nodnivå som på lokal nivå under 2025.

I vissa lokala miljöer har särskilda idédagar etablerats som återkommande mötesform. Vid Malmö universitet inom Sydnoden genomfördes exempelvis en idédag i november 2025 med 93 deltagare och 17 presenterade idéskisser. Idédagen fungerade både som tankesmedja och som första steg inför kommande ansökningsomgångar. Vid Södertörns högskola inom Huvudstadsnoden beskrivs årliga forskningsidédagar där idéer på olika mognadsnivåer presenteras, diskuteras och vidareutvecklas i dialog mellan forskare och verksamma i skolan.

I flera noder beskrivs även hur lokala nivåer arbetar med gemensamma workshops, dialogmöten och seminarieserier där verksamhetsnära frågor bearbetas till forskningsbara problemställningar. I Nordnoden och Östnoden redovisas särskilda beredningsprocesser där projektidéer kvalitetssäkras innan de går vidare till ansökan. I vissa fall tillämpas

sakkunniggranskning eller kollegial återkoppling som en integrerad del av denna process. I Västnoden och Sydnoden lyfts matchningsmöten och strukturerade ansökningsomgångar fram som verktyg för att säkerställa att forskningsfrågor både är vetenskapligt hållbara och förankrade i huvudmännens behov. I Västnoden används exempelvis utlysningar i två steg, där idéskisser vidareutvecklas till fullständiga ansökningar i dialog mellan akademi och praktik.

Idégenerering sker dessutom i anslutning till pågående projekt. I flera noder framgår hur projektledarträffar, nätverk och gemensamma erfarenhetsutbyten fungerar som grogrund för nya initiativ, där resultat och lärdomar från tidigare studier leder vidare till fördjupade eller nya forskningsfrågor.

Sammantaget visar verksamhetsberättelserna att idégenerering inom ULF inte är en enskild händelse utan en kontinuerlig process integrerad i infrastrukturen på både lokal och nodövergripande nivå. Samtidigt varierar graden av formaliserade processer mellan noderna. I vissa sammanhang är idégenereringen tydligt strukturerad med fasta ansökningsomgångar och beredningsmodeller, medan den i andra är mer dialogbaserad och framväxande. Denna variation speglar olika organisatoriska förutsättningar men aktualiserar också frågan om hur balansen mellan struktur och öppenhet bäst kan upprätthållas för att främja kvalitet och relevans i praktisk forskning i samverkan.

8. Gemensamma satsningar

I nodernas verksamhetsberättelser sammanställs nodgemensamma satsningar. I denna nationella syntes sammanställs även nationella satsningar som genomförts under året.

a.) Nodgemensamma satsningar

Eftersom den nya nodstrukturen etablerats under 2025 har de nodgemensamma satsningarna till stor del befunnit sig i ett initierings- och organiseringskede. Fokus har under året legat på att bygga upp stabila regionala strukturer och nodkanslier, vilket inneburit att gemensamma initiativ mellan noderna ännu inte är fullt ut utvecklade.

Samtidigt framgår av verksamhetsberättelserna att flera konkreta embryon till nodgemensamma satsningar har identifierats. I Nordnoden har exempelvis modeller för sakkunniggranskning av projektidéer initierats för att stärka kvalitetssäkringen i projektutvecklingen. Denna typ av strukturer har lyfts som möjliga att dela och vidareutveckla över nodgränserna. I Västnoden har behovet av att utveckla kompetens i att leda praktiska forskningsprojekt och ULF-arbete uppmärksammats, vilket aktualiserar möjligheten till gemensamma utbildningsinsatser för projektledare och samordnare. I Östnoden har erfarenheter av gemensam projektutveckling mellan flera lärosäten och huvudmän pekats på potentialen i att på sikt initiera mer omfattande forskningssamarbeten över de lokala nivåerna. I Östnoden planeras den tidigare etablerade strukturen för digital konferens vid den lokala nivån vid Linköpings universitet att utvecklas till en nodgemensam, roterande konferens mellan de lokala nivåerna inom noden.

Frågor om samverkansanställningar och förberedande forskarutbildning har också lyfts i flera noder som områden där nationell samordning skulle kunna bidra till ökad likvärdighet och långsiktighet. Variationerna mellan noderna i hur dessa strukturer är organiserade har tydliggjort behovet av erfarenhetsutbyte och gemensamma principer.

De nodgemensamma satsningarna under 2025 kan därmed främst förstås som en fas av identifiering, erfarenhetsutbyte och positionering. Arbetet har handlat om att synliggöra skillnader, kartlägga behov och skapa förutsättningar för framtida samordning. Den fortsatta utvecklingen av ULF som reguljär nationell struktur skapar förutsättningar för att dessa initiativ successivt kan formaliseras, exempelvis genom gemensamma kvalitetsprinciper, samordnade utbildningsinsatser och mer sammanhängande forskningsmiljöer över nodgränserna.

Sammantaget visar de nodgemensamma satsningarna att 2025 har präglats av identifiering, organisering och erfarenhetsutbyte snarare än fullt utvecklade gemensamma initiativ. Samtidigt har förutsättningar skapats för en mer sammanhållen utveckling inom noderna, där gemensamma principer och samordnade insatser successivt kan växa fram.

b.) Nationella satsningar

Under 2025 har den nationella nivån inom ULF präglats av ett samlat strategiskt utvecklingsarbete. Tyngdpunkten har legat på att stärka organisering, kvalitet, uppföljning och långsiktig infrastruktur för praktisknära forskning i samverkan.

Arbetet har omfattat utveckling av den *nationella funktionen* och ett fördjupat arbete inom den nationella styrgruppen, liksom etableringen av en tydligare struktur för *uppföljning och nationell verksamhetsberättelse*. Parallellt har gemensamma nationella mötesplatser utvecklats, där *Nationell ULF Bazar* (NUB) utgör en återkommande arena för erfarenhetsutbyte och gemensam reflektion.

Flera kunskaps- och kvalitetsinriktade initiativ har också initierats. Det gäller den systematiska *forskningsöversikten om kvalitet i praktisknära forskning*, arbetet med *etik i praktisknära forskning i samverkan* samt utvecklingen av en *nationell infrastruktur för ULF-forskarutbildning*. Därtill har arbete inletts med att etablera en *nationell forskningsdatabas* för att stärka tillgänglighet, transparens och kunskapsmobilisering.

Samtidigt har *kommunikation och extern dialog* stärkts och professionaliserats, och ULF har under året vidareutvecklat sin *internationella samverkan*.

De olika satsningarna och deras inriktning fördjupas i de följande avsnitten.

Nationell funktion

Det nationella arbetet har organiserats genom en sammanhållen nationell funktion. Under januari–februari 2025 utfördes uppdraget av tidigare nationell samordnare med en samlad arbetsinsats om totalt 50 timmar. Från och med den 1 mars 2025 har uppdraget fullgjorts av en nationell samordnare på heltid (100 procent). Den nationella funktionen har därutöver omfattat en nationell kommunikatör motsvarande 20 procent av heltid under

hela året. Ifous har under året haft arbetsgivaransvar för den nationella samordnaren samt bidragit med stödinsatser motsvarande ungefär 130 timmar, med särskilt fokus på ekonomiska frågor och kommunikation. Denna sammantagna nationella funktion har finansierats med statliga medel.

Det nationella arbetet har letts av den nationell styrgruppen (NSG). Dess presidium har kontinuerligt sammanträtt med den nationella samordnaren för att säkerställa beredning, uppföljning och strategisk utveckling. Såväl presidiets som styrgruppens arbete har skett som medfinansiering i form av tid, där lärosäten och skolhuvudmän har bidragit genom att avsätta ledamöter med arbetstid för det nationella uppdraget.

Under året har NSG genomfört nio sammanträden, varav tre internat (lunch till lunch). Arbetet har haft fokus på att stärka uppföljningsstrukturer, utveckla gemensamma riktlinjer samt fördjupa kvaliteten i praktisk forskning i samverkan.

Uppföljning och nationell verksamhetsberättelse

En struktur för uppföljning och utvärdering har under året fastställts i tre delar. Den första delen utgörs av nodernas egna verksamhetsberättelser genom insamling och sammanställning från de lokala nivåerna, den andra av den gemensamma nationella verksamhetsberättelsen och den tredje av en identifiering av behov av nationella satsningar och utvecklingsinsatser. På så sätt skapas en sammanhängande kedja från lokal och regional verksamhet till nationell analys och strategisk inriktning.

Verksamhetsberättelserna är viktiga för att möjliggöra fortsatt utveckling inom ULF genom att ta tillvara varandras erfarenheter. Verksamhetsberättelser har skrivits sedan starten av ULF men haft olika strukturer, vilket har gjort det svårt att jämföra verksamhet, omfattning och prioriteringar. Den nya strukturen med samma rubriker och redovisningsprinciper skapar förutsättningar för att identifiera likheter, skillnader och utvecklingsområden. Det blir därmed lättare att synliggöra goda exempel, dela erfarenheter och identifiera områden där gemensamma satsningar kan vara motiverade. Strukturen bidrar således inte enbart till uppföljning, utan också till ökad samverkan och strategisk utveckling inom ULF som helhet.

Nationell ULF Bazar (NUB)

Den nationella ULF Bazaren (NUB) har etablerats som en återkommande mötesplats för erfarenhetsutbyte och gemensam reflektion inom ULF (Prøitz et al., 2022). Under 2025 beslutade den nationella styrgruppen att bazaren ska genomföras en gång per termin och att såväl aktiva som tidigare deltagare inom ULF ska bjudas in. Syftet är att skapa ett forum där ULF:s utveckling och inriktning kan diskuteras kollegialt och där erfarenheter från olika delar av landet möts i ett gemensamt samtal. Bazaren bygger på en kombination av presentationer och strukturerade samtal i mindre grupper för att möjliggöra både synliggörande av pågående arbete och fördjupad dialog.

Höstens bazar samlade 85 deltagare från lärosäten och skolhuvudmän. Det breda deltagandet visar på ett starkt engagemang och en gemensam vilja att bidra till utvecklingen av praktisk forskning i samverkan. Temat var idégenerering. Samtliga

noder presenterade exempel på hur forskningsidéer växer fram i dialog mellan skolhuvudmän och lärosäten – från identifierade behov i verksamheten till prioritering och vidareutveckling av projektförslag.

Samtalen kretsade kring hur jämbördig och komplementär samverkan kan säkerställas i idégenereringsprocessen. Det framkom en tydlig medvetenhet om vikten av transparens i urval och prioriteringar, om behovet av stöd för att utveckla ännu oformulerade idéer samt om hur även de förslag som inte omedelbart går vidare kan tas tillvara i det fortsatta arbetet. Samtidigt betonades värdet av att skapa låg tröskel för delaktighet och att främja ett klimat där forskningsfrågor kan växa fram genom dialog snarare än färdiga ansökningar.

Genom att samla aktörer över nodgränserna bidrar bazaren till att stärka ULF som kunskapsekosystem. Den fungerar inte enbart som en informationskanal, utan som ett gemensamt reflektionsrum där arbetssätt prövas, perspektiv bryts mot varandra och en gemensam förståelse för praktiktäna forskning i samverkan fördjupas. Etableringen av NUB markerar därmed en ambition att skapa kontinuitet i det nationella samtalet och att låta ULF:s utveckling formas genom såväl kvalitetsuppföljning som dialog och erfarenhetsutbyte.

Forskningsöversikt om kvalitet i praktiktäna forskning

På uppdrag av den nationella styrgruppen har under året ett arbete initierats för att genomföra en systematisk forskningsöversikt med fokus på kvalitet i praktiktäna forskning i samverkan. Initiativet växte fram ur en gemensam diskussion om behovet av att fördjupa förståelsen för vad som kännetecknar vetenskaplig kvalitet i denna typ av forskning och hur samverkansdimensionen påverkar både genomförande och resultat. Uppdraget har tilldelats en forskargrupp med erfarenhet av praktiktäna utbildningsforskning, och arbetet bedrivs i nära dialog med en nationell referensgrupp med representation från samtliga noder samt från både skolhuvudmän och lärosäten.

Översikten syftar till att belysa hur praktiktäna forskning i samverkan utvecklas som kunskapsform. Den analyserar vetenskaplig stringens, samverkansdimensioner och praktisk relevans, med ambitionen att skapa ett underlag för fortsatt kvalitetsutveckling inom ULF. Arbetet omfattar systematiska litteratursökningar i internationella databaser, analyser av publiceringsmönster och tematiska inriktningar samt fördjupade studier av hur samverkan organiseras och vilka kunskapsbidrag som genereras. Ambitionen är att forskargruppen ska färdigställa ett manus under 2026 och publicera den i en internationell högt rankad vetenskaplig tidskrift.

Genom att kombinera vetenskaplig analys med dialog i en nationell referensgrupp skapas en process där både akademiska och praktiktäna perspektiv får genomslag. Översikten är därmed inte enbart en kartläggning av befintlig forskning, utan också ett led i att gemensamt utveckla förståelsen av praktiktäna forskning i samverkan som ett område med egna kvalitetsdimensioner.

Etik i praktiktära forskning i samverkan

Etiska frågor är ständigt närvarande inom praktiktära utbildningsforskning och aktualiseras särskilt när forskningen bedrivs i nära samverkan mellan lärosäten och skolhuvudmän. ULF har i flera år drivit frågan om att ta fram förtydligande och stöd till aktörer inom praktiktära utbildningsforskning. Många etiska frågor saknar enkla svar och kräver kontinuerlig dialog mellan forskare, huvudmän och etikprövande myndigheter.

Under 2025 har ULF och Vetenskapsrådet fört dialog om behovet av stödjande insatser med fokus på etik i praktiktära utbildningsforskning. Vissa aktiviteter planeras i gemensam regi, däribland ett etikseminarium som planeras att genomföras under 2026.

Parallellt driver ULF arbetet med att ta fram en vägledning för praktiktära utbildningsforskning i samverkan. Vetenskapsrådet medverkar i arbetet i en rådgivande roll. En enkät har distribuerats för att samla in exempel på etiska dilemman från verksamheterna. Resultatet kommer att sammanställas och bearbetas vid en workshop i april 2026, där representanter från både huvudmän och lärosäten i samtliga noder deltar. Syftet med workshopen är att identifiera eventuella kompletteringar samt prioritera de dilemman som bedöms mest angelägna att behandla och fördjupa. Med utgångspunkt i detta underlag planeras en vägledande skrift att tas fram som stöd inför och under praktiktära utbildningsforskning. Publicering planeras till början av 2027.

Infrastruktur för ULF-forskarutbildning

Under 2025 har ett arbete inletts för att utveckla en nationell struktur för ULF-forskarutbildning. En arbetsgrupp bestående av representanter från lärosäten och skolhuvudmän har etablerats och haft återkommande möten under året. Arbetet har präglats av gemensam analys och dialog kring hur kvaliteten i samverkan kring forskarutbildning kan stärkas nationellt.

Utgångspunkten är att praktiktära forskning i samverkan ställer särskilda krav på forskarutbildningens organisering. Det handlar inte enbart om att finansiera doktorander, utan om att skapa hållbara forskningsmiljöer där skola, lärarutbildning och akademi samspelar över tid. Arbetsgruppen har därför diskuterat hur en nationell infrastruktur kan bidra till att samordna och vid behov ta fram underlag vad gäller till exempel handledning, kursutbud, kvalitetssäkring och samverkan, samtidigt som det formella ansvaret för forskarutbildningen fortsatt ligger hos respektive lärosäte.

Arbetet syftar till att utveckla en forskarutbildning som stärker den praktiktära forskningen i samverkan. Det omfattar frågor om hur forskningsfrågor kan förankras i skolprofessionernas behov, hur doktorander kan ges tillgång till både akademiska och praktiktära forskningsmiljöer samt hur erfarenheter från tidigare ULF-forskarskolor kan tas till vara och vidareutvecklas.

Ambitionen är att skapa en långsiktig struktur som stärker forskningsmiljöer där praktiktära utbildningsforskning bedrivs i nära samverkan. En nationell ULF-forskarutbildningsstruktur kan därigenom bidra till att bygga upp forskarkompetens med

förankring i både skola och lärarutbildning och därmed stärka den vetenskapliga grunden för såväl skolväsendet som lärar- och förskollärarytbildningarna.

En nationell forskningsdatabas

Arbete har under året inletts för att etablera en nationell forskningsplattform med syfte att långsiktigt synliggöra och tillgängliggöra den kunskapsproduktion som genereras inom ULF. En kartläggning visar på en omfattande och tematiskt bred produktion av publikationer, inklusive vetenskapliga artiklar, avhandlingar, rapporter och professionsnära texter (se avsnitt 1). Ambitionen är att göra denna kunskap mer systematiskt sökbar och användbar för aktörer inom skolväsendet och lärar- och förskollärarytbildningarna. En arbetsgrupp med representanter från samtliga noder har träffats vid flera tillfällen för att diskutera olika möjligheter och utmaningar med en nationell databas.

Det som är särskilt utmärkande för denna ansats är att plattformen inte enbart ska erbjuda bearbetningar eller sammanfattningar av forskning, utan även ge databasens användare tillgång till originalforskning – det vill säga de vetenskapliga artiklar och publikationer som utgör projektens primära kunskapsbidrag. Detta ligger i linje med de överväganden som förs fram i ULF-rapport nr. 3, där vikten av att sprida originalartiklar betonas samtidigt som behovet av stöd för tolkning och användning av forskningen uppmärksammas (Sandahl et al., 2024). Plattformen ska därmed möjliggöra både tillgång och fördjupning.

Den nuvarande sammanställningen av publikationer bygger på separata dokument, vilket begränsar möjligheten till effektiv sökning och filtrering. Ett första steg i utvecklingsarbetet är därför att skapa en teknisk lösning som möjliggör filtrering och fritextsökning i såväl projekt som publikationer via den nationella webbplatsen. Lösningen behöver vara skalbar och på sikt kunna samspela med etablerade nationella publiceringssystem och databaser. Syftet är att skapa en hållbar struktur där ny kunskap fortlöpande kan tillgängliggöras utan omfattande manuell hantering.

I detta arbete har dialog förts med Vetenskapsrådet, Skolforskningsinstitutet, Skolverket, Specialpedagogiska skolmyndigheten samt med universitetsbibliotek och överbibliotekarier vid flera universitet. Samtalen har berört såväl tekniska lösningar som frågor om metadata, kvalitetssäkring, öppen tillgång och långsiktig förvaltning. Plattformen ses därmed inte enbart som en kommunikationskanal, utan som en del av ULF:s kunskapsinfrastruktur – ett verktyg för kunskapsmobilisering, transparens och stärkt tillgänglighet. Dessutom har samtal förts med representanter från universitet vid grannländerna i Norden, där flera lyfter behovet av denna typ av databas. Utifrån den samlade kartläggningsprocessen har den nationella styrgruppen beslutat att gå vidare med ett företag som kommer att ta fram en filtreringsmodul som under 2026 ska lanseras på den nationella hemsidan.

Etableringen av en nationell forskningsplattform är ett steg mot att ytterligare stärka ULF som kunskapsekosystem, där forskning i samverkan inte bara produceras utan också systematiskt görs tillgänglig och användbar i skolväsendet och lärarutbildningarna.

Kommunikation och extern dialog

Den nationella kommunikationen har under 2025 stärkts och professionaliserats. En ny logga har tagits fram och arbetet med att etablera en gemensam grafisk profil har inletts, i syfte att tydliggöra ULF som en sammanhållen nationell struktur. Under våren lanserades även en nationell LinkedIn-sida, med en fastställd strategi och en tydlig ansvarsfördelning mellan noderna och den nationella nivån. Arbetet har präglats av kontinuitet och samordning, där publicering har skett regelbundet.

LinkedIn-sidan har under året etablerats som en central kanal för att synliggöra praktisk forskning i samverkan. Vid årsskiftet 2025/2026 hade sidan nära 650 följare och har därefter vuxit till cirka 670 följare. Under perioden mars–december genereras över 34 000 visningar, drygt 1 200 reaktioner och ett femtiotal kommentarer. Detta visar att kommunikationen når relevanta målgrupper och skapar engagemang bland aktörer inom skolväsendet, lärarutbildningen och angränsande organisationer.

Den nationella hemsidan har kontinuerligt uppdaterats under året och fungerat som en samlad informationsplattform för struktur, projekt och aktuella satsningar. Därutöver har tre nyhetsbrev publicerats och distribuerats till över 400 mottagare inom skolväsendet och lärarutbildningarna. Nyhetsbreven har bidragit till att stärka både synlighet och intern samordning.

Kommunikationsarbetet har även omfattat dialog, presentationer och kunskapsutbyte i såväl nationella som internationella sammanhang. Under året har möten och kontakter genomförts med Sveriges Lärare, Sveriges Skolledare, Skolverket, Vetenskapsrådet, Skolforskningsinstitutet, Lärarutbildningskonventet samt representanter för huvudmannorganisationer. ULF har också presenterats vid konferensen Aktuell skolpolitik och genomfört ett seminarium i Almedalen med fokus på samverkan för skolväsendets och lärarutbildningarnas långsiktiga utveckling.

Sammantaget har kommunikationsarbetet haft en dubbel funktion: att stärka den interna samordningen mellan noderna och att tydliggöra ULF i dialog med myndigheter, professionsorganisationer och internationella aktörer.

Internationell samverkan

ULF har under året uppmärksammats internationellt som ett exempel på hållbara och långsiktiga research-practice partnerships (RPP), där samproduktion av forskning mellan akademi och praktik utgör en bärande princip. Den nationella samordnaren deltog tillsammans med Skolverket i ett tvådagars OECD-seminarium i Frankfurt inom ramen för OECD:s initiativ Evidence Web for Education (EWE). EWE är ett nätverk som syftar till att stärka kunskapsmobilisering och systematisk användning av forskning i utbildningspolitik och praktik, och samlar representanter från ett trettiotal länder.

Seminarier hade fokus på hur kunskapsmobilisering och research-practice partnerships kan utvärderas och utvecklas långsiktigt. Diskussionerna tog avstamp i behovet av att gå bortom räckviddsindikatorer och istället utveckla ramverk som fångar relationer, kompetensutveckling, organisatoriska förutsättningar och långsiktiga effekter. I detta

sammanhang lyftes ULF fram som ett exempel på en nationellt förankrad struktur där samverkan mellan lärosäten och skolhuvudmän är institutionellt inbyggd snarare än enbart projektbaserad. Inför presentationen av ULF vid OECD-seminariet översattes det nationella ULF-avtalet till engelska och finns nu tillgängligt på [ULFavtal.se](https://www.ulfavtal.se), [National ULF Agreement 2025–2034](https://www.ulfavtal.se/download/18.476ea89c199c8f285c6305d8/1760959138770/NATIONAL_ULF_AGREEMENT_20252034.pdf)³. Att etablera ett formellt avtal på nationell nivå visade sig vara något som inte förekommer i samma utsträckning i andra länders research-practice partnerships. Vid seminariet väckte därför det svenska avtalet stort intresse, då det bedömdes kunna bidra till mer långsiktig och hållbar samverkan mellan lärosäten och skolhuvudmän.

Under året har även arbete initierats för att undersöka möjligheten att arrangera ett OECD-seminarium i Sverige, där ULF står som värd med Skolverket som partner. Syftet är att fördjupa den internationella dialogen om praktikinära forskning och kunskapsmobilisering i utbildningssystem. Seminariet är under planeringsstadiet men planeras att genomföras under höstterminen 2026.

OECD-kontakterna har också lett till vidare internationellt samarbete, bland annat med DIPF (Leibniz Institute for Research and Information in Education i Tyskland). Inför en kommande ansökan om forskningsmedel har DIPF efterfrågat ett Letter of Intent från ULF avseende en gemensam ambition att delta i seminarier och erfarenhetsutbyte kring research-practice partnerships och kunskapsmobilisering. Kontakterna indikerar att ULF uppfattas som en relevant partner i europeiska sammanhang.

Därutöver har en internationellt etablerad forskare, som deltog digitalt vid OECD-seminariet i Frankfurt, accepterat att ingå i ett internationellt Advisory Board för ULF. Advisory Board planeras etableras under 2026 och syftar till att stärka den internationella förankringen samt bidra med strategisk rådgivning kring kvalitet och långsiktig utveckling.

Sammantaget visar årets internationella aktiviteter att ULF inte enbart är en nationell struktur, utan också en aktör i den pågående internationella diskussionen om hur hållbara research-practice partnerships kan organiseras, följas upp och utvecklas.

9. Ekonomisk sammanställning

Under 2025 medfinansierar staten verksamheten med 65 625 tkr. Varje nod tilldelades 13 125 tkr av dessa statliga medel. I enlighet med ULF-avtalet bidrar lärosäten och skolhuvudmän med motsvarande resurser, främst genom medfinansiering i form av tid och andra verksamhetsinsatser.

Av varje nods tilldelning har 500 tkr avsatts för finansiering av den nationella funktionen och nationella satsningar. Vidare har högst 1 500 tkr per nod kunnat användas för nodkansliets administration. Resterande medel har disponerats för praktikinära

---

³ https://www.ulfavtal.se/download/18.476ea89c199c8f285c6305d8/1760959138770/NATIONAL_ULF_AGREEMENT_20252034.pdf

forskningsprojekt, samverkansinsatser, projektstöd samt utveckling av regional infrastruktur. Utifrån nodernas verksamhetsberättelser framgår att medfinansieringen oftast sker i form av arbetstid och andra resurser från lärosäten och skolhuvudmän. Omfattningen av medfinansieringen varierar mellan noderna, vilket delvis kan förklaras av skillnader i hur medfinansieringen sammanställs och beräknas. Verksamhetsberättelserna indikerar dock att medfinansieringen från lärosäten och skolhuvudmän sammantaget på nationell nivå motsvarar statens bidrag, även om beräkningsmodellerna skiljer sig åt.

Verksamhetsberättelserna visar att delar av medlen i vissa noder inte fullt ut har förbrukats under året. Detta kan relateras till övergången till reguljär verksamhet och etableringen av den nya nodstrukturen samt till en senarelagd medelsfördelning (se avsnittet Forskningsprojekt och publikationer). Samtidigt framgår att det finns planer för användningen av de periodiserade medlen under kommande verksamhetsår. Periodisering på ett eller annat sätt är dessutom avgörande för att forskningen inom ULF ska vara långsiktigt och inte bestå av fragmenterade kortsiktiga projekt.

Den ekonomiska planeringen för kommande år följer den avtalade successiva upptrappningen av statliga medel under avtalsperioden. Enligt Budgetpropositionen för 2026 planeras anslaget att stegvis utökas för att från 2028 uppgå till 103 000 tkr, exklusive pris- och löneomräkning. Den stegvisa förstärkningen av resurserna skapar förutsättningar för ökad långsiktighet, stärkt infrastruktur och vidareutveckling av såväl nationella som nodgemensamma satsningar.

Under året har den nationella samordnaren haft möten med ekonomifunktionerna vid respektive nodkansli. Ett gemensamt utvecklingsarbete har initierats i syfte att skapa större enhetlighet och transparens i redovisningen, särskilt vad gäller beräkning av medfinansiering och kategorisering av kostnadsposter. Detta arbete är av långsiktig karaktär. I detta betonas vikten av att förändringar i redovisningsstrukturer genomförs med eftertanke, så att administrativa krav inte ökar i sådan omfattning att resurser i oproportionerlig grad förskjuts från forskning och samverkan till administration.

10. Sammanfattning och reflektion

År 2025 kan beskrivas som ett år av strukturell konsolidering – samtidigt som bågen är spänd inför nästa fas. Nya noder har etablerats och en ny form för nationell samordning har tagit form, vilket markerar en övergång från uppbyggnad till mer samlad struktur. Samtidigt vittnar samtliga noder om utmaningar kopplade till medel som initialt fördelats felaktigt och därmed försenats, något som påverkat genomförandet under året. Trots detta präglas verksamheten av framåtriktad energi. Ett stort antal projekt och aktiviteter är planerade för 2026, vilket innebär att 2025 inte enbart är ett år av stabilisering utan också av planering och uppladdning. ULF verkar nu inom ramen för det nationella avtalet 2025–2034 och har därmed gått från försöksverksamhet till reguljär nationell struktur. Detta skifte sätter ramarna för verksamhetsåret, som samtidigt visar att den praktiktäna forskningen fortsatt att utvecklas med hög intensitet och bred tematik.

Den samlade projektverksamheten – omkring 80 pågående eller initierade projekt – spänner över hela utbildningskedjan och omfattar såväl ämnesdidaktiska frågor som övergripande teman såsom ledarskap, inkludering, professionsutveckling och artificiell intelligens i undervisningen (se avsnitt 1). Publikationsproduktionen för 2024–2025, med totalt 183 publikationer och en ökande andel i vetenskapliga nivå 1–2-kanaler i norska listan, indikerar en förstärkt forskningskapacitet (se avsnitt 1). Samtidigt bör utvecklingen tolkas med viss försiktighet, då vetenskaplig publicering ofta sker med tidsfördröjning i relation till projektens genomförande. Sammantaget pekar dock både projektvolym och publiceringsmönster mot en verksamhet som inte bara har breddats utan även fördjupats.

Denna utveckling har möjliggjorts av en stabiliserad infrastruktur. Under året har nodkanslier etablerats, styr- och samverkansstrukturer tydliggjorts och en gemensam mall för verksamhetsberättelser införts (se avsnitt 2 och 8). Den nya uppföljningsstrukturen skapar en sammanhängande kedja från lokal verksamhet till nationell analys och strategisk inriktning. Samtidigt visar nodernas redovisningar på variation i organisering och begreppsanvändning (se avsnitt 2 och 7). Denna variation speglar lokal anpassning och flexibilitet, men aktualiserar också behovet av en gemensam begreppsapparat och fortsatt dialog om gemensamma principer. Erfarenheter från arbetet med den nationella strategin visar att legitimitet och förankring är avgörande för hållbar implementering (Haikola, 2023). I detta sammanhang framträder samverkan som en bärande princip. Flera noder betonar vikten av samverkan mellan lokala nivåer inom respektive nod (se avsnitt 7 och 8a). En återkommande utgångspunkt är att forskningsbehov inte ska styras av vilka forskare som råkar finnas att tillgå, utan utgå från gemensamt formulerade frågor som växer fram i dialog mellan skolprofessioner och akademi (se avsnitt 3 och 7). I linje med Van de Vens (2007) resonemang om engaged scholarship är det den gemensamma problemformuleringen – snarare än den enskilda forskarens etablerade agenda – som bör vara utgångspunkt för kunskapsproduktionen. När frågan sätts före forskaren skapas förutsättningar för både vetenskaplig stringens och samhällelig relevans. Samverkan mellan lokala nivåer kan därmed bidra till att bredda kompetensbasen och säkerställa att identifierade behov inte begränsas av enskilda forskares specialiseringar.

Den höga aktivitetsnivån under året, med organiserad idégenerering, kontinuerlig kunskapsproduktion och omfattande kunskapsdelning genom konferenser, seminarier och nätverk (se avsnitt 3 och 7), aktualiserar samtidigt en strategisk balansfråga. Det handlar om avvägningen mellan struktur och öppenhet i idégenereringen samt mellan många mindre projekt och större samordnade satsningar. Alltför många kortsiktiga projekt riskerar att motverka fördjupning, eftersom forskning tar tid. Samtidigt kan alltför stora samordnade projekt begränsa mångfalden av röster och behov i den praktiska forskningen. Utmaningen ligger därför snarare i att samordna frågor och behov från olika lokala nivåer och noder än i att enbart öka omfattningen. Ett möjligt nästa steg vore att analysera teman i publikationerna från 2017–2025 för att identifiera vilka samlade kunskapsbidrag dessa tillsammans belyser samt vilka nya behov och frågor som kan identifieras genom dessa.

Läroarbilden framträder i detta sammanhang som en central nod i kunskapsekosystemet (se avsnitt 6). Läroarbilden deltar i praktiska forskningsprojekt och för in erfarenheter och resultat i undervisningen. Kopplingar skapas genom verksamhetsförlagd utbildning (VFU) och genom att läroarstudenter genomför examensarbeten inom ramen för ULF-projekt. På så sätt knyts utbildning, forskning och praktik samman. Samtidigt är ULF ännu inte fullt ut en strukturellt integrerad del av läroarutbildningarna. Tillgången till ULF-relaterade erfarenheter är ofta beroende av enskilda läroarutbildares engagemang och forskningsinriktning. Motsvarande begränsningar gäller för lärare och läroarstudenter i stort. Detta speglar organisatoriska förutsättningar i en nationell struktur som ska samverka med redan etablerade system. Ambitionen är dock tydlig: ULF ska vara tillgängligt och utgöra en möjlig väg för alla inom skolväsendet och läroar- och förskolläroarutbildningarna att delta i och bidra till praktiska forskning i samverkan. I detta avseende är den statliga medfinansieringen en grundläggande förutsättning (se avsnitt 9). En ökad medfinansiering kan både bredda deltagandet och ge kunskapsproduktionen bättre tidsmässiga villkor, vilket stärker kvaliteten. Att fler lärosäten nu har etablerat samverkan med fler skolväsenden jämfört med försöksverksamheten (Nihlfors & Björnhammer, 2025) bidrar dessutom till ett mer sammanhållet nationellt kunskapsekosystem.

Även mer långsiktiga kapacitetsbyggande insatser kan noteras. I verksamhetsberättelserna finns exempel på samverkansanställningar och förberedande forskarutbildning som stärker kopplingen mellan skola och akademi (se avsnitt 4 och 5). Där sådana strukturer är etablerade fungerar de som stabila broar mellan organisationer och som investeringar i framtida forskningskapacitet. För att ytterligare utveckla infrastrukturen framstår det som angeläget att dessa erfarenheter systematiskt delas mellan lokala nivåer och noder, i syfte att skapa mer likvärdiga och hållbara nationella strukturer.

Slutligen har de nationella satsningarna under året i flera fall handlat om etablering och strategisk inriktning snarare än fullt genomförda insatser (se avsnitt 8b). Forskningsöversikten om kvalitet i praktiska forskning, planeringen av ett OECD-seminarium i Sverige, arbetet med en stödjande vägledning kring god forskningssed, utvecklingen av en nationell forskningsdatabas samt etableringen av en nationell struktur för ULF-forskarutbildning har tagit form under 2025, med fortsatt arbete planerat för 2026. Året markerar därmed en förskjutning från uppbyggnad och positionering till en kommande fas av implementering och kvalitetsförjupning. Det blir därför centralt att i kommande verksamhetsberättelser följa hur dessa initiativ realiserar och vilken betydelse de får för ULF:s fortsatta utveckling.

Sammantaget visar 2025 att ULF har etablerat en stabil nationell struktur med växande kunskapsproduktion, stärkt organisering och breddad samverkan. Nästa steg handlar därför inte främst om expansion utan om förjupning: att vidareutveckla kvaliteten i praktiska forskning i samverkan, stärka gemensamma principer och säkerställa och synliggöra hur den kunskap som produceras bidrar till utvecklingen av skolväsendet och läroar- och förskolläroarutbildningarna.

Referenser

- Haikola, L. (2023). *Utvärdering av framtagande av nationell ULF-strategi: Rapport 230930*. ULF-avtal. <https://www.ulfavtal.se/haikola>
- Jarl, M., Liljenberg, M., Andersson, K., & Taube, M. (2024). The importance of organizational capacities for collaborative research: Boundary crossings within a Swedish research-practice partnership. *Nordic Journal of Studies in Educational Policy*. <https://doi.org/10.1080/20020317.2024.2369344>
- McGeown, S., & Sjölund, S. (2026). Research-practice partnerships in education: Benefits, challenges, methodological considerations and key enablers for change. *British Journal of Educational Psychology*, 96(1), 1–13. <https://doi.org/10.1111/bjep.12785>
- Magnusson, P., & Malmström, M. (2022). Practice-near school research in Sweden: tendencies and teachers' roles. *Education Inquiry*, 1–22. <https://doi.org/10.1080/20004508.2022.2028440>
- Nihlfors, E., & Björnhammer, S. (2025). *ULF spaning nr 10: ULF Spaning Nr 10 – Arbetet under perioden 2022–2024 med en kort tillbakablick och en framåtblick*. <https://doi.org/10.13140/RG.2.2.29960.89607>
- Nihlfors, E., Åstrand, B., & Jarl, M. (2015, June 14). *Förslag på nationellt skolforskningsavtal för skolområdet (ALF-skola)* Uppsala University, Karlstad University, & University of Gothenburg. <https://www.ulfavtal.se/download/18.4ae81edf18e5f70c02a470c5/1712306649782/ulf-ansokan-2015-alf-avtal--2-.pdf>
- Prøitz, T. S., Rye, E., Borgen, J. S., Barstad, K., Afdal, H., Mausestaden, S., & Aasen, P. (2022). *Utbildning, lärande, forskning. Slutrapport från en utvärderingsstudie av ULF-försöksverksamhet*. (Skriftserien från Universitetet i Sørøst-Norge nr. 87). Universitetet i Sørøst-Norge.
- Sandahl, J., Gåfveld, C., Berggren, J., & Mickwitz, L. (2024). *Sprida forskning: Strategier för spridning av praktknära och undervisningsutvecklande kunskaper, erfarenheter och forskning inom ramen för ULF* (ULF-rapport nr. 3). Stockholms universitet.
- Sjölund, S. (2023). Research-practice partnerships in education: Critical leverages for change and ways forward. *Psychology of Education Review*, 47(1), [19–23](https://doi.org/10.53841/bpsper.2023.47.1.19). <https://doi.org/10.53841/bpsper.2023.47.1.19>
- ULF (2025). *Nationellt ULF-avtal 2025–2034*. <https://www.ulfavtal.se/download/18.57b82b193dec272bc68da/1734703513251/Nationellt%20ULF%20avtal%202025-2034%20underskrivet.pdf>
- Van de Ven, A. H. (2007). *Engaged scholarship: A guide for organizational and social research*. Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/oso/9780199226290.001.0001>